

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 0 2 5 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡

Geografija Slovenije

Sobota, 28. avgust 2010 / 80 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 21 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 4 strani, od tega 1 prazno.

D1 – SLOVENIJA

1. Naštejte tri dejavnike, ki vplivajo na splošne podnebne značilnosti Slovenije.

1 _____

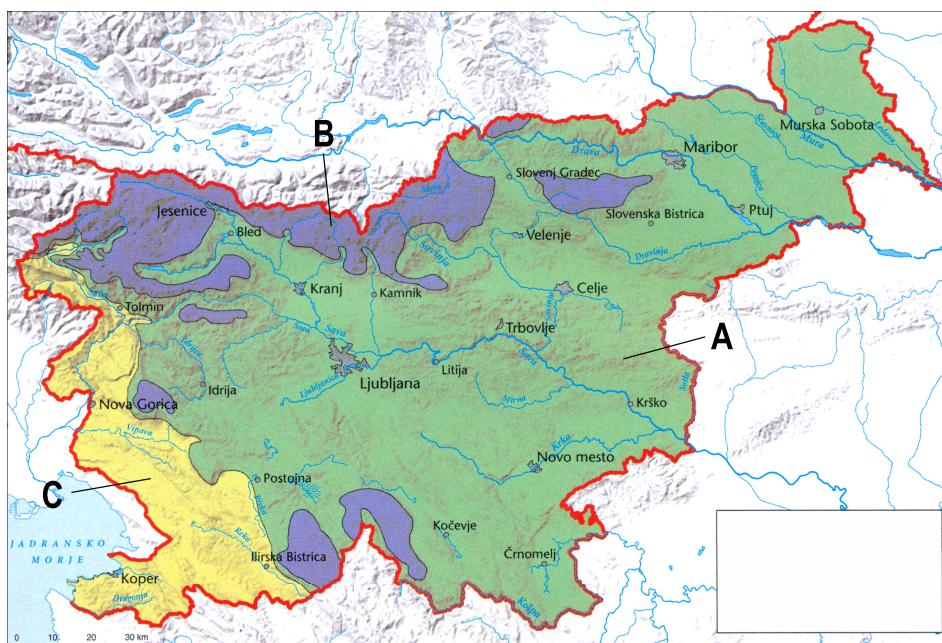
2 _____

3 _____

(1 točka)

2. Črke A, B in C na sliki 1 označujejo območja z različnimi podnebnimi tipi. K vsaki črki napišite ustrezen podnebni tip.

Slika 1

(Vir: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1, geografija za 3. letnik gimnazij, str. 25. Modrijan. Ljubljana)

A _____

B _____

C _____

(2 točki)

3. Pojasnite, zakaj ima podnebni tip, ki je v sliki 1 označen s črko B, nižje temperature in več padavin od drugih podnebnih tipov v Sloveniji.

Pojasnitev temperaturnih razmer: _____

Pojasnitev padavinskih razmer: _____

(2 točki)

4. Obkrožite črko pred pravilno trditvijo.

- A V Črnomlju je glavni padavinski višek poleti in pade več padavin kakor v Lendavi.
- B V jugozahodni Sloveniji je največ padavin pozimi, spomladanske temperature so višje od jesenskih.
- C Razlika v povprečni letni temperaturi je večja med Portorožem in Kredarico kakor med Portorožem in Lendavo.

(1 točka)

5. S pomočjo podatkov v preglednici 1, ki ponazarjajo podnebne razmere na eni od slovenskih meteoroloških postaj, izračunajte povprečno letno temperaturno amplitudo in ugotovite, v kateri slovenski regiji (pokrajini) je ta meteorološka postaja.

Preglednica 1: Povprečne mesečne temperature (T) in količina padavin (P) za obdobje 1961–90.

	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.	leto
T (°C)	-2,3	0,5	4,8	9,7	14,5	17,6	19,2	18,3	14,7	9,3	4,1	-0,6	9,2
P (mm)	37	38	49	60	73	98	105	102	76	62	69	45	815

(Vir: *Klimatografija Slovenije, temperatura zraka 1961–90. MOP, HMZ RS, Ljubljana 1995, str. 75;*
Klimatografija Slovenije, padavine 1961–90. MOP, HMZ RS, Ljubljana 1995, str. 173)

Povprečna letna temperaturna amplituda: _____

Regija (pokrajina): _____

(2 točki)

6. Pojasnite dva vzroka za to, da imajo vodotoki s porečjem na območju meteorološke postaje, za katero so podatki v preglednici 1, najmanj vode v strugah poleti, čeprav je takrat največ padavin.

1 _____

2 _____

(2 točki)

D2 – SLOVENIJA

7. Črko pred opisom dopišite k ustrezni vrsti turizma v Sloveniji:

- A vezan je na prometno-turistične tokove proti morju ali z morja _____ kmečki turizem
B zaradi bližine meje večinoma privablja italijanske goste _____ igralniški turizem
C omogoča ohranjanje kulturne pokrajine in poselitve _____ jamski turizem
D pozimi ga dopolnjujejo z organizacijo srečanj in kongresov _____ obmorski turizem
(2 točki)

8. Opišite dve značilnosti, po katerih se zdraviliški turizem bistveno razlikuje od gorskega turizma pri nas.

- 1 _____

2 _____

(2 točki)

9. S pomočjo priloge 1 (Priloga k Izpitni poli 2) napišite vrsto turističnih krajev, v katerih so se med letoma 1991–2004 najbolj povečale nočitve turistov iz drugih držav, in vrsto turističnih krajev, ki so bili med Slovenci po osamosvojitvi najbolj obiskani. Opišite, zakaj so v vseh turističnih krajih po letu 1991 najbolj upadle nočitve turistov iz drugih delov nekdanje Jugoslavije.

Vrsta turističnih krajev (tujci): _____

Vrsta turističnih krajev (Slovenci): _____

Opis vzroka: _____

(2 točki)

10. Opišite pozitivno in negativno posledico, ki bi jo v Bohinju povzročila morebitna gradnja hotelskega kompleksa neposredno ob jezeru, kar prikazuje priloga 2 (Priloga k Izpitni poli 2).

Opis pozitivne posledice: _____

Opis negativne posledice: _____

(2 točki)

11. Zamislite si, da ste predstavnik Slovenije na mednarodnem turističnem sejmu v Berlinu. Opišite tri prednosti Slovenije, ki bi jih predstavili tujcem in jih tako privabili na počitnice v Slovenijo.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

12. Imenujte reko, jezero in mesto, ki so v prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2) označeni s številkami 1, 2 in 3.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

13. K trditvi pripišite črko S, če opisuje Slovenske gorice, oziroma črko D, če opisuje Dravsko-Ptujsko polje.

A Manjše reke in potoki ustvarjajo izgonske struge. _____

B Prevladujoči kamnini sta nastali na dnu nekdanjega Panonskega morja. _____

C V nekoč mokrotnih dolinah dveh največjih rek je po melioracijah mogoče poljedelstvo. _____

D Osrednji, pretežno s prodom nasuti del je brez tekočih voda. _____

(2 točki)

14. Imenujte prevladujočo rabo tal, ki jo prikazuje priloga 4 (Priloga k izpitni poli 2), in navedite dve podnebni značilnosti, ki jo omogočata.

Raba tal: _____

Podnebni značilnosti:

1 _____

2 _____

(2 točki)

15. Imenujte eno od industrijskih panog in eno storitveno dejavnost, ki sta še vedno temelj gospodarskega razvoja v Pomurju.

Industrijska panoga: _____

Storitvena dejavnost: _____

(2 točki)

16. Opišite dva vzroka za gospodarsko zaostajanje Murske Sobote za Mariborom pred 2. svetovno vojno in imenujte politiko, ki je omogočila močnejši razvoj Murske Sobote po 2. svetovni vojni.

Opis:

1 _____

2 _____

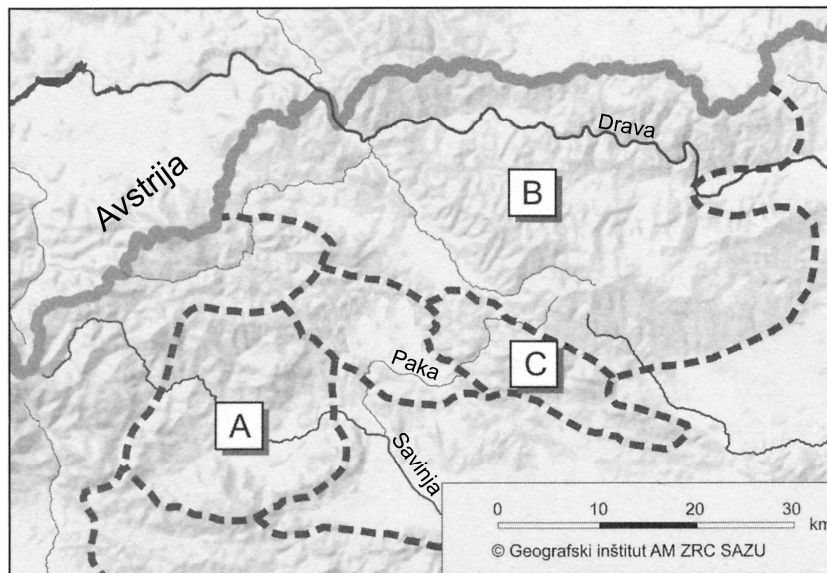
Politika: _____

(2 točki)

E2 – SLOVENIJA

17. Na črte napišite regije Severovzhodnega Predalpskega hribovja, ki so na sliki 2 označene s črkami A, B in C.

Slika 2

(Vir: Dervarič, M., in drugi, 2005: Geografija na maturi, vzorci maturitetnih pol, str. 180. Rokus, Ljubljana)

- A _____
 B _____
 C _____

(2 točki)

18. Imenujte najbolj znano mokrišče v Severovzhodnem Predalpskem hribovju in opišite dva pogoja za njegov nastanek.

Ime mokrišča: _____

Opis:

- 1 _____

 2 _____

(2 točki)

19. Severovzhodno Predalpsko hribovje je zelo pomembno v energetiki Slovenije. Napišite neobnovljivi energijski vir, ki ga pridobivajo v regiji, najpomembnejši obnovljivi energijski vir in obnovljivi alternativni vir, s katerima je regija zelo bogata.

Neobnovljivi energijski vir: _____

Najpomembnejši obnovljivi energijski vir: _____

Obnovljivi alternativni vir: _____

(2 točki)

20. Opišite tri pokrajinske spremembe v Velenjski kotlini, ki jih je povzročilo pridobivanje lignita.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

21. Glede na prilogo 5 (Priloga k Izpitni poli 2), ki prikazuje avtoceste, hitre ceste in razvojne osi v Sloveniji, opišite dve pozitivni posledici tretje razvojne osi za koroška mesta.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Prazna stran